

MÁTYÁS HUDÁK KATALIN

A KEDVENC KÖNYVEM

NÉMETH LÁSZLÓ: GYÁSZ

A történet, melyet a regény elmesél, szomorú, drámai, nagyon emberközeli, ám nem a cselekmény az, ami arra készlet, hogy újra és újra elolvassam. Sokkal izgalmasabbak az eseményeket előidéző okok, melyek az emberi kapcsolatokat, sorsokat alakítják, és az, hogy az író mindezt lebilincselő módon adja át.

Nézzük hát a történetet. Egy huszonkét éves fiatalasszony elveszíti férjét, özvegyen marad két éves kislányával. Azt gondolhatnánk, hogy a fiatal nő életét a gyász teszi majd tönkre (hiszen a regény címe is épp ez), ám ez nem így van. Ahogy már azt említettem, a háttérben, rejtve (az emberi fejekben, lelkekben) zajlik mindaz, ami lényeges.

Zsófi, a regény főhőse különös módon reagál az őt ért tragédiára. Mivel férjét alig ismerte, lelki kapcsolat nem volt közöttük, a gyász nem töri meg. Ezen ő maga is megrökönyödik, a bonyolult lelki okokat nem tudja megmagyarázni önmagának sem. Büntudata támad. A világ felé szeretné megmutatni, hogy ő becsületesen gyászol, hű marad volt férjéhez, végül rögeszméjévé válik a külső elvárásoknak való megfelelés.

Az ösztönei, az egészséges életszeretete megrémíti őt, úgy érzi, mindez bűn, elítél, majd érte, ezért minden idejét és energiáját arra fordítja, hogy elnyomja a benne feltámadó igényt az életre, és egyre inkább belemélyül a nem létező gyászába, mert úgy érzi, egyedül így képes elnyerni a környezete tiszteletét, elismerését. A rögeszméivel küszködő nő nem látja, hogy a környezete egy idő után elunta panaszeit; elfordulásuk, bizonytalan viselkedésük csak tovább erősítik benne a negatív érzéseket, melyek megakadályozzák őt abban, hogy saját kislányának időt, szeretet szenteljen, halálba hajszolva így a kisgyereket. Családtagjait is elveszíti, senki nem talál már vele közös hangot. Míg kezdetben segíteni próbálnak neki, később inkább elkerülik.

Sok-sok gondolatot vet fel a történet. Rámutat a képmutatókra, akik kedvességet, segíteni akarást színlelve keresik a tragédiát átél

ember társaságát (ne feledjük, azokban az időkben még nem léteztek szappanoperák, amelyek kielégítették volna a szenzációra, családi titkokra éhes bajkeverők igényeit). Fájdalmasan tisztán mutatja be az őszintén kapcsolódásokat. Tökéletesen kéne ismereniük egymást azoknak, akik egy családban élnek hosszú éveken át.

A történet egyik tragédiája ez: a legközelebbi hozzátartozóm sem ismer. Elképzelése sincs arról, mit élek át, és nem érzem úgy, hogy elmondhatom neki őszintén, így segíteni sem tud rajtam. Amikor saját elképzelése szerint nem képes segíteni rajtam, elfordul tőlem, magamra hagy. Látja, hogy mélyre zuhantam, mégsem nyújt segítő kezet, elfordul, elítél, zavarodottan nyilvánít, és szégyell engem a világ előtt.

Tragédia az, hogy egy elesett ember meenedéket keres közvetlen környezetében, megpróbál annak elvárásai szerint tenni, de körülötte minden hamis, megjátszás. Az elesett ember élete tönkremegy. A rossz nyelvek támadását igyekszik elkerülni, miközben több lehetősége is adódik egy jobb életre, magára a boldogságra, ám felve az előítéletektől mindezt elutasítja, vagy egyszerűen csak nem képes észlelni.

A világ folyton változik, az emberek azonban ugyanolyanok maradtak. Szűkebb környezetünk „törődése” gyakran inkább csak azért van, hogy betekintést nyerjenek a magánéletünkbe, csakhogy aztán tovább adhassák, amit megtudtak rólunk.

Azt hiszem, az író ezzel a regénnyel nemcsak bemutatni akarta mindezt, de a sorok között a megoldást is sugallja. Nem törvény, hogy mindenki elvárásának eleget tegyünk. Egyetlen életet kaptunk, ezzel az ajándékkal pedig magunk sáfárkodunk. Igazodhatunk a világhoz, de nem maradhatunk naivak, meg kell ismernünk a világot, hogy felismerjük benne azt, ami igaz – és azt, ami hamis. Nem elég ugyanis „csak” élni, szabadon kell élni, ezt pedig csak úgy lehet, ha kivédjük a külső támadásokat, hogy mindig, minden körülmények között önmagunk maradhassunk.

Főszerkesztő: Hodossy Gyula

Vezető szerkesztő: Petres Csizmadia Gabriella, Petres Sándor

Örökös munkatárs: Turczel Lajos

Szerkesztőbizottság elnöke:

Fibi Sándor

Tagok:

Hrbáček Noszek Magdaléna

Kalácska József

Klemen Terézia

Komzák Attila

Krippel Éva

Novák Mónika

Pázmány Annamária

Szokol Dezső

Nyomdai előkészítés:

Václav Kinga

Gyenes Gábor

Nyomja:

Press Group s.r.o., Banská Bystrica

Kiadja:

Katedra Alapítvány

Felélő kiadó:

Hodossy Gyula

Elérhetőség:

Katedra Alapítvány

Palác Duna Palota,

Galantská cesta 658/2F,

929 01 Dunajská Streda

Tel.: 00421 (0)31 552 90 28

E-mail: katedra@katedra.skHonlap: www.katedra.sk

Bankszámlaszám: 1014769018/1111.

Kiadványunkat támogatja a Szlovák Köztársaság Kormányhivatala, a Szlovák Köztársaság Oktatásügyi, Tudományos, Kutatási és Sportminisztériuma.

KATEDRA

mesanők

ročník XXIV., 1. číslo, september 2016

Vydavateľ:

Nadácia Katedra,

Palác Duna Palota,

Galantská cesta 658/2F,

929 01 Dunajská Streda

Tel.: 00421 (0)31 552 90 28

IČO: 35591609

ISSN 1335-6445 • EV: 611/08

Časopis vychádza s finančnou podporou

Ministerstva školstva, vedy, výskumu

a športu Slovenskej republiky.

Realizované s finančnou podporou

Úradu vlády SR - program Kultúra

národnostných menšín 2016.

Náklad: 2500 ks

REDAKcia / SZERKESZTŐSÉGÜNK:

Nadácia Katedra – Katedra Alapítvány.

Palác Duna Palota, Galantská cesta

658/2F, 929 01 Dunajská Streda

Tel.: 00421 (0)31 552 90 28

Honlap: <http://www.katedra.sk>E-mail: katedra@katedra.skkatedra.szerkesztoseg@gmail.com

Minden jog fenntartva.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.

A címlapon Berta Ádám felvétele.